

Samarkand, staro središče kulture in civilizacije

Nekaj kilometrov od tam, njegovem zakonu so vsi pokorjki Turkestanski in Zeravšanski gorski hrbet razkleneta ten objem nad reko Zeravšan, ki se nato sproščeno razlije po ravnini, leži Samarkand. S svojimi 250.000 prebivalci, močno industrijo in dokaj gosto mrežo srednjih in višjih šol, je po pomenu in velikosti drugo mesto Uzbekistana, ene izmed držav Sovjetske zveze v Aziji.

Samarkand ima prednost pred vsemi drugimi mesti v srednji Aziji, je najstarejša žarišče civilizacije in edinstvena zakladnica spomenikov stare kulture, moči in sijaja, ki še danes navdajajo obiskovalce s spoštovanjem in občudovanjem.

Nemogoče je spoznati in razumeti kako deželo brez njene preteklosti in Samarkand je za to naprimernejši, kajti s svojimi bogatimi spomeniki obiskovalca naravnost prisili na vsaj bežen izlet v zgodovino Uzbekistana in vse srednje Azije.

Še kakšnih tisoč let pred našim štetjem je tu obstajala civilizacija, ki je sodila med najvišje v tedanjem svetu. Daleč naokrog se je širil sloves srednjeazijskih izdelkov, obsežnih namakalnih del, čudnih lastnosti "čistega rumenega olja" (najte) in drugih dosežkov civilizacije, ki se je razvila v oazah srednje Azije.

V VI. stoletju pred našim štetjem so pohodi Aleksandra Makedonskega napovedali konec razmeroma mirnih časov. Deželo, preko katere so vodile dragocene trgovske poti iz Evrope na Kitajsko in iz Sibirije v Indijo, so kot valovi preplavljali zavojalci, rušili stara mesta in države, ustanavljali nove, prinašali svoje jezike, običaje, vere.

Po propadu Grško-baktrijske države in po dolgotrajnih medsebojnih bojih raznih tjunkskih narodov, ki so živeli tu, so deželo preplavili Huni in jo zadržali pod svojo oblastjo v prvih stoletjih našega štetja. V šestem stoletju je njihova moč dokončno usahnula in Srednja Azija je doživela vzpon, ki pa ni trajal dolgo. V VII. in VIII. stoletju so prišli Arabci, ki so bili vojaško močnejši, ne pa tudi kulturno. Prinesli so svoj jezik in islam, ki je uničil dotedanjo kulturo in vtisnil deželi in prebivalstvu svoj pečat, ki ni izgubil vse do danes.

Ko se je izživila moč arabskega kalifata, ga je zamenjala velika država Samanidov, ki je prinesla zlato dobo stare srednjeazijske kulture. Skozi burno stoletje so se iz teh časov vse do danes ohranila znana imena velikega znanstvenika Abu Ali Ibn Sina — Evropa ga pozna pod imenom Avicenna — filozofa Farabija, pesnikov Rudakija in Firdusija ter številnih drugih. Pod Samanili so začeli namakati velike površine ter obnoviti trgovske zveze z Indijo, Kitajsko in Prednjo Azijo.

Leta 1220 so v deželo pridrele Džingiskanove horde. Po

"Hiša" iz mamutovih kosti

Muzej v Minsku na Ruskem bo kmalu dobil izredno zanimiv predmet. Gre za prebivališče človeka, ki je živel pred 25.000 leti. Prebivališče je zgrajeno iz mamutovih kosti. Strokovnjaki menijo, da je nastalo v poznem paleolitiku. V muzeju bodo razstavili dele te znamenite "hiše": devet mamutovih lobanj, številne vilične kosti ter dolge votle kosti, ki so služile za podporne stebre.

Sodelavci muzeja, ki so fotografirali najdišče, so ugotovili, da je merilo to prebivališče 4.5 x 3.5 m. Njegovi temelji so bili delno vkopani v zemljo ter povezani med seboj z manjšimi kostmi, ki so bile vpete skozi posebej preluknjane velike kosti. To ogrodje iz kosti je bilo prekrito z zemljo, da bi se v jami obdržala toplota. Streha pa je bila napravljena iz mamutovih reber.

Pasji "ljubljeni"

Američani porabijo več denarja za prehrano svojih psov, mačk, kanarčkov, zlatih ribic itd., kot pa za prehrano svojih otrok. O tej presenetljivi ugotovitvi se je pred kratkim razpisal njujorski finančni tisk.

Industrija za "pets", kakor imenujejo Američani svoje pse, mačke itd., dosega promet z vrtoglavimi števkami: milijardo in pol dolarjev na leto. V Ameriki je namreč okoli 26 milijonov psov, šest milijonov več

kakor pred desetimi leti. Premorejo tudi dvajset milijonov ptičev, ki skačejo po kletkah, in 500 milijonov ribic, ki otožno plavajo po posodah, pri čemer jih požrešno opazuje okoli dvajset milijonov mačk. Skratka, povprečno je v ameriški družini toliko živali, kolikor je družinskih članov.

Največ je seveda psov, med temi pa so najpogostejši kodri (American Kennel Club) jih je imel lani v evidenci 150.000. Neka trgovina s psi v Chicagu jih prodaja tudi po pošti. Na željo vam pošljejo katalog, v katerem je naslikanih 56 "modelov".

Ameriški pes ima seveda vi-

soko življenjsko raven, za kar domiselno skrbi velikanska industrija. Poleg industrijske hrane za domače živali lahko kupite tudi domačo obleko za psa (5 dolarjev), pidžamo za \$2.98, kašmir s krznemim ovratnikom (40 dolarjev) itd.

Neki farmacevtski laboratorij je pred kratkim vrgel na trg pomirjevalno sredstvo za pse, ki preprečuje tudi slabosti med vožnjo z avtomobilom. Njujorska družba "Poodle-00" prodaja lepotilna sredstva za pse. Zna- na sta zlasti dva parfuma: Ar- kashmir (za pse) in Le Chien (za psičke). Najnovejši izdelek te družbe je voda proti zadahu (iz pasjih gobcev).

DOM NA VODI — Indijci uporabljajo posebno vrsto čolnov "sampan" za prevažanje blaga, pa tudi za dom njegovega lastnika. Na sliki vidimo vrsto teh čolnov na narasli reki v državi Kerala.

No Gift Ever Said More

Ni ga darila, ki bi povedalo več kakor darilo telefonske postrežbe. Santa je vedno toplo sprejet, kadar prinese telefonske darove udobja in pripravnosti. Tudi Ti se lahko posebej prikupiš tistim, ki jih misliš obdarovati. Če izbereš slikoviti telefonski podaljšek, ljubeznivo "Princess," glasbene zvončke ali drugo darilo postrežbe.... hoš voščil "Veseli Božič" na najbolj obziren način. Tako lahko dati.... samo poklič svoj Business Office.

Ohio
Bell

Part of the
Nationwide
Bell System

DEMSHAR & SONS

22034 Lake Shore Blvd.

Tel.: RE 1-4770

- HARMONIKE vseh vrst — CHROMATIC ACCORDION
- SLOVENSKE GRAMOFONSKE PLOŠČE, vsa muzika na ploščah
- FOTO APARATI — cameras & photo equipment—full line: KODAK, BELL & HOWELL & BOLEX

Radio aparati in televizorji: MAGNAVOK STEREO & TV televizorji črno-beli in v barvah

Na splošno znani FOTOGRAF iz slovenskih krogov je ponovno odprl svoj fotografski atelje in izdeluje z najmodernejšimi aparati POROCNE SLIKE in POROCNE SLIKE in POROCNE SLIKE v naravnih barvah ali pa v črno-belem po ZNIZANIH CENAH za omejen čas!

HALIK STUDIOS

15615 St. Clair Ave.

PO 1-4000

